

VASI AGILITÁS KFT.

Székhely: 9771 Balogunyom, Akacs M. u. 12.
Iroda: Szombathely, Szelestey L. u. 22. II. em. 4.
Tel.: (94) 500-180, (20) 970-4625
Email: vasiagil@t-online.hu

Ják Heródes major baromfinevelő telep

Teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálati
tervdokumentációja

Megrendelő: Gallgarden Kft.

Balogunyom, 2023. április

VASI AGILITÁS KFT.
9771 Balogunyom
Akacs M. u. 12.
Tel.: 94 500-180

Bangó Ernő
felelős tervező

Tartalomjegyzék

TARTALOMJEGYZÉK.....	1
1. ELŐZMÉNYEK.....	3
2. ÁLTALÁNOS ADATOK	3
2.1. A TELEPHELYRE VONATKOZÓ ENGEDÉLYEK	4
2.2. A TELEPHELYEN A VIZSGÁLAT IDŐPONTJÁBAN FOLYTATOTT TEVÉKENYSÉGEK ÉS AZ ALKALMAZOTT TECHNOLÓGIÁK RÖVID ISMERTETÉSE.....	5
2.3. A TELEPHELYEN KORÁBBAN FOLYTATOTT TEVÉKENYSÉGEK BEMUTATÁSA.....	6
3. A FELÜLVIZSGÁLT TEVÉKENYSÉGRE VONATKOZÓ ADATOK.....	7
3.1. A FELÜLVIZSGÁLATTAL ÉRINTETT KÖRNYEZET BEMUTATÁSA	7
3.2. A TEVÉKENYSÉG MEGKEZDÉSÉNEK IDŐPONTJA.....	7
3.3. A TEVÉKENYSÉGHEZ SZÜKSÉGES TELEPHELYEN LÉVŐ LÉTESÍTMÉNYEK.....	8
4. A TEVÉKENYSÉG RÉSZLETES ISMERTETÉSE	9
4.1. A TECHNOLÓGIA EGYSÉGEI.....	10
4.2. FELHASZNÁLT ANYAGOK.....	13
5. A TEVÉKENYSÉGGEL KAPCSOLATOS DOKUMENTÁCIÓK	14
6. FELSZÍN ALATTI ÉS FELSZÍNI VEZETÉKEK, TARTÁLYOK.....	14
7. A TEVÉKENYSÉG FOLYTATÁSA SORÁN BEKÖVETKEZETT, ILLETŐLEG JELENTKEZŐ KÖRNYEZETTERHELÉS ÉS IGÉNYBEVÉTEL BEMUTATÁSA	15
7.1. LEVEGŐ.....	15
7.1.1. A vizsgált terület levegőtisztaság-védelmi jellemzői.....	15
7.1.2. Jellemző levegőhasználatok ismertetése	16
7.1.3. Mozgó légszennyező források.....	17
7.1.4. Levegőtisztaság – védelem	18
7.2. ZAJ ÉS REZGÉS	22

7.2.1. A tevékenység zaj- és rezgésvédelmi hatásai	22
7.3. VÍZ- ÉS TALAJVÉDELEM.....	22
7.3.1. Talaj és talajvíz-védelmi hatásterület	29
7.4. HULLADÉK.....	30
7.4.1. A hulladékképződéssel járó technológiák és tevékenységek	30
7.4.2. A telephelyen keletkező hulladékok	30
7.4.3. A keletkező hulladékok gyűjtési módjának és kezelésének ismertetése	30
7.4.4. A keletkező veszélyes hulladékok gyűjtési módjának és kezelésének ismertetése	31
7.5. AZ ÉLŐVILÁGRA VONATKOZÓ KÖRNYEZETTERHELÉS ÉS IGÉNYBEVÉTEL BEMUTATÁSA.....	31
8. A TELEPHELYEN FOLYTATOTT TEVÉKENYSÉG ÉS AZ ELÉRHETŐ LEGJOBB TECHNIKA VISZONYA	32
9. RENDKÍVÜLI ESEMÉNYEK.....	33
10. A TEVÉKENYSÉG FELHAGYÁSA UTÁN TEENDŐ INTÉZKEDÉSEK.....	35
11. ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉS, JAVASLATOK.....	36
11.1. A KÖRNYEZETRE GYAKOROLT HATÁS ÉRTÉKELÉSE.....	36
11.2. JAVASLATOK.....	38

1. Előzmények

A Gallgarden Kft. a tulajdonában lévő Ják Heródes major Ják 0174 hrsz. alatti baromfitelep teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálati tervdokumentációjának elkészítésével bízta meg a Vasi Agilitás Kft.-t.

A teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálat indoka, a Vas Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály által kiírt kötelező határozat.

A dokumentációt a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 75.§ - ban, valamint a felülvizsgálati dokumentáció tartalmi követelményeiről szóló 12/1996. (VII. 4.) KTM rendelet 2. számú mellékletében foglaltaknak megfelelően, figyelembe véve a kötelező határozatban foglaltakat állítottuk össze.

2. Általános adatok

Környezetvédelmi felülvizsgálatot végző adatai

A Felülvizsgálatot készítő neve	Vasi Agilitás Kft.
A Felülvizsgálatot készítő címe	9771 Akacs Mihály u. 12.
Környezeti felülvizsgáló	Bangó Ernő ügyvezető igazgató (OKVF-F-281/2004
Elérhetőség	Tel.: +362097040625 e-mail: vasiagil@t-online.hu

Az engedélyes neve, székhelye, a tevékenység végzésére vonatkozó engedély száma

Felülvizsgált tevékenységet végző	Gallgarden Kft.
Az engedélykérő fél címe	9461 Lövő, külterület 0146/28 hrsz.
A vizsgált telephely megnevezése	Ják Heródes major
A vizsgált telephely címe	Ják 0174 hrsz.
KÜJ azonosító	100454589
KTJ azonosító	100980931
adószám	25719420208
Cégjegyzékszám:	0809034187
Intézkedésre jogosult vezetők	Telepvezető: Simon Tamás +36203768735 Termelési vezető: Frank Péter +36203998990

A telephelyre vonatkozó átnézeti és részletes helyszínrajzot a felülvizsgálati dokumentációhoz mellékeljük.

2.1. A telephelyre vonatkozó engedélyek

A telephely állatlétszáma maximálisan 30 000 utónevelt pulyka férőhely. Az állatlétszám, nem haladja meg a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25) Korm rendelet 2. számú mellékletében meghatározott küszöbértéket, így a tevékenység a jelenlegi technológia mellett nem egységes környezethasználati engedély köteles.

A VA/KTF01/218-7/2016. számon kiadott, a VA-06/AKF05/803-12/2017. számon üzemeltető személyében módosított környezetvédelmi működési engedély 2021. május 31-ig volt érvényes.

A tevékenység teljes körű környezetvédelmin felülvizsgálatának kiírására a telephelyen nem jelenlegi üzemeltetőtől származtatható szennyezés okainak feltárása, illetve további szennyezések elkerülése végett történt. Jelen dokumentáció a rendelkezésre álló adatok tükrében elemzi a szennyezés alakulását, valamint a további szennyezések elkerülése érdekében ismerteti a szükséges intézkedéseket.

A Vas megye 2600 számú tervcsomag alapján a telephely vízjogi üzemeltetési engedélyét 1157/2/1969 számon adta ki a Hatóság.

2006. évben a Szakály Környezetvédelmi és Hidrogeológiai Mérnöki Iroda Kft. 2006/015 munkaszámon elkészítette az akkor meglévő 3 darab (1-es, 2-es, 3-as számú) monitoring kút vízjogi üzemeltetési engedélyes tervét.

A vízjogi üzemeltetési engedély megújítása a HORTUM Tervező és Mérnök-tanácsadói Kft. V-133/2016. számú tervdokumentációja alapján 36800/116-13/2017. ált. számon történt meg. A vízjogi üzemeltetési engedély megújítása jelenleg a vízvédelmi hatóságnál folyamatban van.

2.2. A telephelyen a vizsgálat időpontjában folytatott tevékenységek és az alkalmazott technológiák rövid ismertetése

A telephelyen végzett tevékenység megnevezése:

Tevékenység	pulyka utónevelés
baromfitenyésztés	0147
Maximális állatlétszám	30 000 férőhely
Tevékenység megkezdésének kezdete	2022. május

A telephely a legkorszerűbb technológiával üzemeltetik. Automata etetés, itatás, szellőzés, fűtés. A telephelyen központi számítógép rögzíti a nevelés során történt eseményeket. Az intenzív tartástechnológia mélyalmos.

A pulyka utónevelés 3 db 1750 m²-es épületben, valamint egy db 780 m² alapterületű épületben történik. Az épületek összes férőhelyszáma 30 000 férőhely utónevelési technológia esetén. A telephelyen évente átlagosan 2,5 turnus nevelhető fel.

A telepen zárt, intenzív tartástechnológiát alkalmaznak. Az állatok elszállítása után történik az istállók kitrágyázása, takarítása, fertőtlenítése, és karbantartása. Az ólakat és az ólakban található tárgyakat, berendezéseket lévő szennyeződést áztatják, majd nagynyomású vízszugárral lemossák, és alaposan fertőtlenítik. A kitrágyázást követően a trágya azonnal elszállításra kerül, a telephelyen trágyatárolás nem történik. Az épületek teljes kiszáradása után száraz fenyőforgács illetve alomszalma bealmozásával előkészítik az ólakat az új állomány fogadására.

2.3. A telephelyen korábban folytatott tevékenységek bemutatása

A telephelyen a jelenlegi pulyka utónevelő tevékenységet a Gallgarden Kft. 2022 májusában kezdte meg.

A tevékenység megkezdését megelőzően a telephelyen a Tak Kft., illetve ezt megelőzően a Kövesi Kft. végzett pulyka utónevelő tevékenységet.

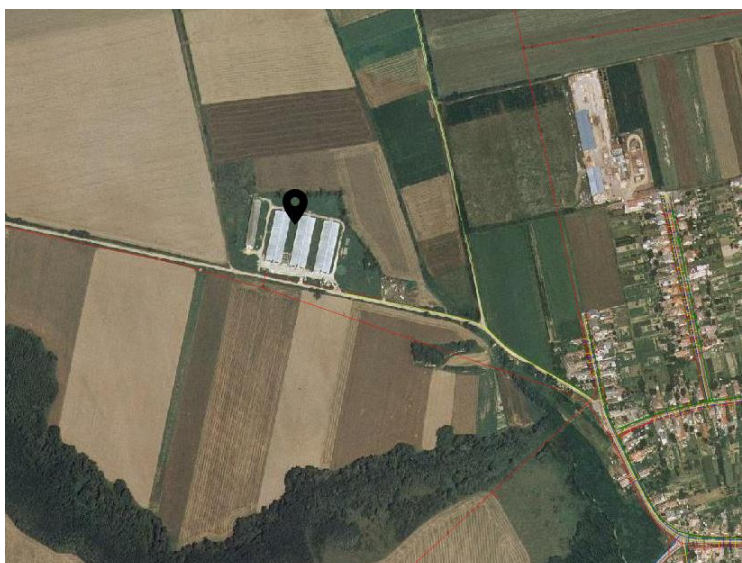
A telephelyen az előzőekhez képest technológiai változás nem történt. A telephelyen 2010 évben illetve azt megelőzően a Pannon Pulyka Mezőgazdasági Kft. végzett nagy létszámú baromfinevelést, broilercsirke tartást, így a tevékenység végzése egységes környezethasználati engedély köteles volt.

A területen tehát jellemzően évtizedek óta állattartás, intenzív baromfinevelési folyt.

3. A felülvizsgált tevékenységre vonatkozó adatok

3.1. A felülvizsgálattal érintett környezet bemutatása

A pulykanevelő telep Vas megyében, Ják település északnyugati szélén, a Heródes major elnevezésű településrészen fekszik.

Az állattartó telephely elhelyezkedése optimális, mivel kialakításakor figyelembe vették, hogy a major a település lakott területeitől kellő távolságra kerüljön. A telephely körül mezőgazdasági területek húzódnak. Ják település legközelebbi lakóháza a telephely legközelebbi állattartó épületétől megközelítőleg 400 m-re található. Az állattartó telep, valamint az épületek betonozott utakon keresztül megközelíthetőek.

3.2. A tevékenység megkezdésének időpontja

A tevékenységet a jelenlegi üzemeltető 2023 évben kezdte meg, azonban a telephelyen az elmúlt 20 évben intenzív állattartást folytattak.

Az épületek technológiai korszerűsítésre kerültek, amelynek keretében korszerű automatikus vezérlésű etető, itató és szellőző rendszer került beépítésre. A technológiában az előzőekben engedélyezetttekhez képest nem történt változás.

3.3. A tevékenységhez szükséges telephelyen lévő létesítmények

A tevékenység területigénye

A telephely területe 31.159 m².

Állattartó létesítmények:

név	terület (m ²)
1. istálló	1950
2. istálló	1950
3. istálló	1950
4. istálló	950
Összesen	6 800

Az állattartás 3 db egyenként 1.950 m²-es és 1 db 950 m²-es épületben, összesen 6.800 m² területen történik.

Az épületek összes férőhelyszáma 30 000 férőhely utónevelési technológia esetén. A telephelyen évente átlagosan 2,5 turnus nevelhető fel. Az állattartás 2023 májusában kezdtek meg.

A telep körbekerített, betonozott belső úthálózattal rendelkezik. A telepre való bejutás kerékfertőtlenítőn keresztül biztosított.

Az épületek elhelyezkedését és a kapcsolódó létesítményeket az M= 1:1000 méretarányú részletes helyszínrajzon mutatjuk be.

4. A tevékenység részletes ismertetése

A pulyka utónevelő tevékenység technológiai lépései:

1. kitrágyázás, rágcsáló – és rovar – irtás;
2. takarítás, fertőtlenítés
3. bealmozás,
4. fertőtlenítés és szellőztetés
5. alapanyagok beszállítása
6. telepítés
7. pulykanevelés
 - etetés, itatás
 - párasítással történő hűtés
 - szükséges fűtés
 - optimális szellőztetés,
 - takarmányozás, a takarmány szükség szerinti szállítása
 - felnevelt állomány kiszállítása.
 - kitrágyázás

A telephelyen a technológiai berendezések kihordását követően történik az istállók kitrágyázása, szárazra seprése. A telephelyen az istálló épületek előtt széles betonozott út található. A trágyát a kitrágyázás során azonnal pótkocsira rakják. A kitrágyázás teljes folyamata betonozott felületen történik. A betonozott felület seprűtisztára takarítása a kitrágyázást követően megvalósul.

Rágcsáló és rovar irtás:

Járványvédelmi szempontból kitétel a szigorú rágcsáló irtás.

Takarítás és fertőtlenítés

Az állategészségügyi követelmények alap feltétele járványvédelmi szempontból kitétel a szigorú fertőtlenítés. A fertőtlenítés víztakarékosan történik.

A megfelelő fertőtlenítés, és takarítás feltétele az épületek megfelelő burkolata, mely jelen esetben rendelkezésre áll. A belső burkolat simított beton.

A mosóvíz az istállóépületek melletti vízzáróan kialakított technológiai szennyvízgyűjtő aknába kerül. A fertőtlenítőszer használatánál törekednek a környezetkímélő szerek megválasztására.

Alapanyagok beszállítása

Az épületek teljes kiszáradása után száraz fenyőforgács bealmolásával előkészítik az ólakat az új állomány fogadására.

Állomány betelepítése

Az állomány betelepítése a megfelelően előkészített, fertőtlenített, bealmolt, és amennyiben szükséges fűtött istállóba történik.

4.1. A technológia egységei

- A takarmányozást AZA típusú etetőrendszerrel,
- Az itatást gravitációs úton működő itatótálas rendszerrel végzik.
- **Szellőztetés-légtechnika:**
 - Az állattartó istállók mesterséges szellőztetésűek (automatikus, jól szabályozott).
 - A nagy istállókban tetőszellőző rendszer, a kis istállóban keresztzellőző rendszer működik.
 - A nagy istállókban 31 db FC063-6EQ41.3 (Ziehl-Abegg Ag.) típusú, 8.000 m³/h teljesítményű ventilátor,

- a kis épületben 15 db FC063-6EQ41.3 típusú, 8.000 m³/h teljesítményű ventilátor és 22 db légbeszívó nyílás biztosítja a levegőáramoltatást.
- **Fűtés technika:**
 - Az állattartó épületek fűtését épületenként 48 db, a kis istállóban 24 db 6,2 kW teljesítményű földgázüzemű infrasugárzóval biztosítják. Fűtési igény minimális, szükség szerinti, évente néhány alkalomra szorítkozik.
- **Vízellátás**
 - A pulykanevelő telep vízellátása a 0174 hrsz. –on meglévő 1 db mélyfúrású és 1 db talajvizet kútból történik. A kutak műszaki alapidokumentációját (pl. tervek, vízföldtani napló) Dr. Zsille Ákos okleveles geológus és vízföldtani szakértő 1995.-ös tervdokumentációja tartalmazza.
 - A pulykatartáshoz szükséges vízmennyiséget – itató víz és technológiai víz – valamint a szociális épület vízigényét a fúrt kút biztosítja.
 - Az ásott kút a 250 m³-es tüzivíz tároló medence töltésére szolgál.

A kúttal szemben támasztott vízigény 9.500 m³/év. A vízfelhasználás mindegy 95 %-át az állatok itatására, 3 % szociális épületek vízigényére és 2 % az istállók nedves takarítására szolgál.

A fúrt kút koordinátái:

EOV Y:	461770.38
EOV X:	203051.25

Az ásott kút koordinátái:

EOV Y:	461771.40
EOV X:	203071.50

Szennyvíztárolók

A telephelyen az istállók nedves takarításának az ismételt bevezetése óta két féle szennyvíz keletkezik, egyrészt az ólak mosatásából származó technológiai szennyvíz, másrészt a szociális célú vízfelhasználásból eredő kommunális szennyvíz. A keletkező szennyvizek gyűjtése zárt szennyvízgyűjtőkben történik.

A telephelyen keletkező technológiai szennyvizeket a mellékletbe csatolt vállalkozási szerződés szerint Szabó Norbert ev. szállítja el ártalmatlanításra. A keletkező szennyvízmennyiségekről

nyilvántartást vezetnek, rendszeres elszállításról gondoskodnak. A fentiek okán, a vízzáróvá tett szennyvízgyűjtésből adódóan szennyezés nem keletkezhet.

A szociális szennyvíz tároló

Elhelyezkedése: szociális épület mellett .

Térfogata 8,8 m³.

Csatorna hálózat NA 100 KGPVC , hossza 3 fm.

Technológiai szennyvíz gyűjtők

Nyugati istálló szennyvíz gyűjtője:

az istálló keleti oldalán

térfogat: 5 m³

technológiai szennyvízcsatorna 4 fm NA 200 KGPVC.

Középső két istálló szennyvízgyűjtője

térfogat: 20 m³

A technológiai szennyvízcsatorna hossza 20 fm NA 200 KGPVC.

A szennyvíztárolók utólagos vízzárósága műanyag szigetelés beépítésével készült el.

A szennyvízcsatorna hálózat részletes helyszínrajzát a tervdokumentáció melléklete tartalmazza.

Állattartás technológiája

Az épületekben azonos, intenzív tartástechnológiát alkalmaznak. Az állatok tartása mélyalmos, önetető, önitató, zártrendszerű tartástechnológiával történik. A takarmányozást AZA típusú etetőrendszerrel, az itatást gravitációs úton működő itatótálas rendszerrel végzik. A tevékenység célja jelenleg pulyka **utónevelés**. Az ólak megfelelő előkészítése után az istállókba betelepítik az előnevelt pulykákat. A tojókat 16 hetes korukban, a kakasokat pedig 22 hetes korukban szállítják el a telepről értékesítés céljából. A nemeket kezdettől fogva elkülönítve tartják. A kiszállítást követően következik az istállók kitrágyázása, takarítása, fertőtlenítése, és karbantartása. A kitrágyázás előtt az ólakat, és az ólakban található tárgyakat, berendezéseket

portalanítják, a kitrágyázás után az istállókat felsöprik, majd nagynyomású vízszugárral lemossák, és alaposan fertőtlenítik.

Az épületek teljes kiszáradása után száraz fenyőforgács bealmolásával előkészítik az ólakat az új állomány fogadására. A régi istálló téglafalazatú, az új épületek könnyűszerkezetű, előre gyártott, hőszigetelt falemez falazattal készültek. Az épületek belső burkolata simított beton.

4.2. Felhasznált anyagok

Az alom anyagának való szalmát külső területen tárolják, a felhasználásra kerülő mennyiség almozáskor kerül beszállításra.

A technológia anyagmérlege az alábbiak szerint kalkulálható:

Alapanyagok	Kibocsátások
Előnevelt pulyka 30 000 db	28500 db utónevelt pulyka
Takarmány 1500 t	
Víz 5054 m ³ (jelenős része az állatok itatásából adódik)	Technológiai szennyvíz 20 m ³ kommunális szennyvíz: 5 m ³
Alom szalma 320 tonna	Trágya 500 tonna
Gyógyszer 500 kg	25 kg göngyöleg
Fertőtlenítőszer 500 l	műanyag zsák 500 kg
	kommunális hulladék 1 tonna

5. A tevékenységgel kapcsolatos dokumentációk

A telephelyen saját kútból vízhasználat okán vízjogi üzemeltetési engedélyezési eljárás folyamatban van. A telephelyen a tiszta csapadékvizek az ingatlanon kiépített belső árokrendszerben és a jelentős nagyságú zöldterületen elszikkadnak.

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszerében az állattartó telepet nyilvántartásba vette.

Az 59/2008. FVM rendelet előírása szerint a mezőgazdasági tevékenységet folytatók kötelező adatszolgáltatásához szükséges adatlapot az illetékes hatóság felé a vállalkozó benyújtotta.

A vállalkozó a keletkező állati és egyéb hulladékokkal és egyéb tevékenységekkel kapcsolatos jogszabályi előírásokat betartja. A telephely környezetének rendben tartására kiemelt figyelmet fordít. A tevékenységből adódó panasz feléje és tudomása szerint a hatóságok felé nem érkezett.

6. Felszín alatti és felszíni vezetékek, tartályok

A szennyvíz tározó tartályok a fenti tervrészekben ismertetésre kerültek.

A telephelyen felszín alatti és feletti gázolaj-, ill. benzintartály nem található, és régebben sem üzemelt.

7. A tevékenység folytatása során bekövetkezett, illetőleg jelentkező környezetterhelés és igénybevétel bemutatása

7.1. Levegő

7.1.1. A vizsgált terület levegőtisztaság-védelmi jellemzői

Klimatikus viszonyok

A terület éghajlata óceáni jellegű, kevésbé zord a tél és enyhébb a nyár. Az éves átlaghőmérséklet $9,5^{\circ}\text{C}$ (tenyészidőszakban $15,5^{\circ}\text{C}$). A fagymentes időszak 180 nap körüli. A minimum hőmérséklet átlaga -17°C . Évente 1800-1900 óra napfényre lehet számítani a sokéves adatok alapján. Az óceáni hatás miatt ritka az aszály. Az évi csapadékösszeg 700-750 mm körül alakul, a vegetációs időszakban 450 mm csapadék tekinthető jellemzőnek. Az ariditási index 0,94-1,00.

Az uralkodó szélirány É-Ény-i és D-i. Az átlagos szélesség 2,5-3,0 m/s.

Ják levegőtisztaság-védelmi helyzete

Levegőtisztaság-védelmi szempontból a térség nagyon kedvező helyzetben van, mivel a területén olyan nagy üzem nem működik, amely a káros hatással lenne a levegő minőségére, és a közlekedés szempontjából is kedvező a terület elhelyezkedése, fő közlekedési utaktól a terület kiesik.

A levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet szerint az ország területét a légszennyezettség mértéke alapján külön jogszabály szerint zónákba kell sorolni. A légszennyezettségi zónák típusait a 4 / 2011. VM rendelet tartalmazza.

Fontos szabályozási elem továbbá, hogy a 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet melléklete szerinti védőtávolság igényű létesítmények csak akkor alakíthatók ki, ha a környezetükben kijelölt terület-felhasználási egységek rendeltetésszerű használatát és beépíthetőségét nem korlátozzák.

Az állattartó telep elhelyezkedése optimális, bűzhatás a távoli lakott területeken nem várható továbbra sem.

A telephelyekről az istállótrágya kitrágyázás során azonnal elszállításra kerül, mely kiemelt fontosságú az esetleges bűzhatás elkerülése érdekében.

Figyelembe véve az állatlétszámot, illetve az állattartó telep már több mint 15 éve akként funkcionál, védelmi övezet kialakítása nem volt szükséges.

7.1.2. Jellemző levegőhasználatok ismertetése

Levegőterhelést a hízalástechnológia szerves részét képező takarmányozás, trágyakezelés, klíma és szellőzés szabályozás, valamint az anyagmozgatásból származó közlekedés okozhat.

A telephelyen lévő potenciális légszennyező diffúz források az állattartó épületek. Tekintettel arra, hogy a telephelyen trágyatárolás nincs, a bűzkibocsátás kizárólag istálló épületekből származhat, mely köthető ventilátorok működéséhez.

A telephelyre vonatkozóan lehatárolt bűzkibocsátás hatásterülete, lakóingatlanokat nem érint.

A telepen bejelentés köteles helyhez kötött légszennyező pontforrás nem található.

Takarmányozás

Az állomány korának megfelelően használt takarmánykeveréket istállónként elhelyezett silókban tárolják. A silók feltöltése a takarmányszállító autóból csigás rendszerben történik, a silókból a takarmány automatikusan, zárt rendszeren keresztül jut az etetőbe. A zárt takarmányozási rendszer a kiporzást minimálisra csökkenti.

Trágyakezelés

A telephelyen trágyatárolás nem történik állategészségügyi szempontból sem. A trágya befogadó nyilatkozatát mellékletben csatoltuk. A fentiek okán a tartás-technológiából adódóan telephelyen bűzhatás minimálisra csökkentéséről gondoskodnak.

7.1.3. Mozgó légszennyező források

A telephely Ják település északnyugati szélén, a Heródes major elnevezésű településrészen fekszik. A telephely körül mezőgazdasági területek húzódnak. Ják település legközelebbi lakóháza a telephely legközelebbi állattartó épületétől 400 m-re található.

A közlekedés hatásterülete a telephelyre vezető útvonal mentén vonalszerűen jellemezhető. A településen áthaladó 8707 számú közút forgalmához képest a telephely forgalma elhanyagolható.

A közlekedés mindvégig rendezett jó minőségű aszfalt úton történik, ebből adódóan a telepre érkező teherautók porzása nem jelentős. A telephely átlagos napi 2-3 db járműforgalomból adódó levegőterhelés elhanyagolható mértékű.

Az elszállítását követően a már üres épületekben azonnal megkezdik a trágya eltávolítását, megállapodás szerint mezőgazdasági gépjárműveivel juttatnak ki földterületekre. A jármű célforgalom a térségi utak forgalmát nem befolyásolja számottevő mértékben, a járművek okozta zaj és levegőterhelés nem okoz kimutatható növekedést.

7.1.4. Levegőtisztaság – védelem

Levegőbe történő kibocsátások

ammónia (NH ₃)	trágya tárolása, feldolgozása, kijuttatása során	negatív szaghatás
szálló por	takarmányozás, trágya tárolása, és kijuttatása,	egészségre ártalmas hatás
metán	állattartás, trágya tárolás	negatív szaghatás, üvegházhatás
NO _x (NO + NO ₂). CO ₂	kis tüzelőberendezések alkalmazása	üvegházhatás

Ammónia

Az állattartás környezetvédelmi problémája az ammónia kibocsátás. A magas nitrogén emisszió során az ammónia hozzájárul még a vizek és talajok eutrofizációjához, ami kedvezőtlenül érinti a vízi ökoszisztémákat, illetve a természetes biodiverzitást.

Az ammónia reakcióba lép a légköri savakkal, ami másodlagos részecskék kialakulásához vezet. Ezek jelentősen hozzájárulnak a levegő szálló por terheléséhez, ami az emberi egészséget veszélyeztetheti. A másodlagos részecskék perkurzoraként az ammónia fontos szerepet játszik a savas szennyezők nagy távolságra történő szállításában.

Az 1979. évi genfi egyezménynek a „nagy távolságra jutó, országhatárokon áttérjedő levegőszennyezésről szóló rendelkezése” világszinten fontos intézkedés a légszennyezés ellen. Az egyezmény alapján létrejött, 1999-es „göteborgi jegyzőkönyv” a savasodást, az eutrofizációt és a talajközeli ózon szintet hivatott csökkenteni. A jegyzőkönyv 9. melléklete tartalmazza az ammónia kibocsátásra vonatkozó nemzetközi intézkedéseket. 2011-ben az EU-28 NH₃-kibocsátásának 94%-áért a mezőgazdaság volt a felelős. 1990 és 2014 között az EU-28 NH₃-kibocsátása 24%-kal csökkent. Az EU tagállamok ammónia kibocsátásra és egyéb légköri szennyezések csökkentésére irányuló kötelezettségvállalásai az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2284 irányelvben kerültek elfogadásra.

Ammónia kibocsátás

A trágyakezelés minden szakaszában történik. Az NH₃ legfőbb forrása az állati ürülékben található ammónium-nitrogén. Ez az istállóban a trágyából párolog ki, szétterjed az épületben, majd végül a szellőztető rendszeren át távozik. Számos tényező befolyásolja az ammónia koncentrációját, például a hőmérséklet, a szellőztetés mértéke, a levegő nedvességtartalma, az állománysűrűség, az ürülék jellemzői és a takarmány minősége (nyers fehérje tartalma).

Az istállók ammónia kibocsátásának mértékét meghatározó tényezők:

Folyamat	Nitrogén tartalmú vegyületek és megjelenési formájuk	Befolyásoló tényezők
Ürülék képződése	Karbamid (70%) + megemésztetlen fehérjék (30%)	Állat és takarmány
Degradáció	Ammónia/ammónium a trágyában	Trágya kezelés körülményei, pl. T, pH, Aw, levegő áramlása a talaj közelében, ureáz tevékenység
Párolgás	Ammónia a levegőben	Trágyakezelés körülményei, helyi éghajlat, levegőnek kitett trágyafelület és a trágya/hígtrágya levegővel való érintkezési ideje
Eltávolítás	Ammónia az istállóban	Szellőztetés: T, RN, légáram sebessége
Kibocsátás	Ammónia a környezetben	Légtisztítás
jelmagyarázat: T=hőmérséklet, pH=kémhatás, Av=víz aktivitás, RN=relatív nedvesség		

Az istállókban keletkező gáz halmazállapotú anyagokról általános megközelítésben megállapíthatjuk, hogy károsan befolyásolhatják az állatok egészségét, és egészségtelen munkakörnyezetet teremthetnek a gazdák számára.

Az E-PRTR (Európai Szennyezőanyag – kibocsátási és – szállítási Nyilvántartás) rendszerben szereplő iparágak, tevékenységek közül az intenzív baromfi- és sertéstartás járul hozzá a legnagyobb mértékben az ammónia kibocsátáshoz. A Kft. által végzet pulyka utónevelő tevékenység nem éri el az E-PRTR bejelentés köteles mértéket.

A 2014. évi adatok szerint a 6669 bejelentett, több mint 10 tonna/év kibocsátású baromfi- és sertéstartó üzem összesen 178,4 ezer tonna ammóniát juttatott a levegőbe, ami az E-PRTR által figyelembe vett iparágak, tevékenységek ammóniakibocsátásának 83,2%-át jelentette, ezért fokozott figyelmet kell fordítani az ammónia kibocsátás csökkentésére.

Üvegházhatású gázok

Az üvegházhatású gázok (ÜHG) hatással vannak a globális felmelegedésre, mivel csapdába ejtik a hőt a Föld légkörében. A metán (CH_4) és a dinitrogén-oxid (N_2O) a két legfontosabb ÜHG az állattenyésztés kapcsán. Ráadásul, 100 éves időtávlatban a metánnak 25-ször, a dinitrogén-monoxidnak 298-szor nagyobb a CO_2 -hoz mért hatása a globális klímaváltozásra.

A termelt **CH_4** mennyisége függ az alkalmazott trágyakezelési rendszerek anaerob jellegének mértékétől, az alkalmazott üzemi hőmérséklettől, a szerves anyag (trágya) visszatartásának, tárolásának időtartamától.

Az állattenyésztési rendszerekben a legtöbb **dinitrogén-oxid** a nitrogén mikrobiológiai átalakulásával keletkezik, amihez három folyamat szükséges: nitrifikáció, denitrifikáció és az autotróf nitrogénkötő denitrifikáció. Ahhoz, hogy a denitrifikáció végbemenjen, anaerob feltételekre van szükség, míg a nitrifikáció aerob környezetet igényel.

A denitrifikációs mikrobiológiai folyamatok a talajban dinitrogén-oxidot és nitrogén gázt termelnek, utóbbi a környezetre nézve ártalmatlan.

Porkibocsátás

Korábban az intenzív állattartás ágazatán belül a szálló por nem számított fontos környezeti problémának. Napjainkban azonban – különösen a lakóövezetekhez közeli gazdaságok esetében – a helyi levegőminőséget befolyásoló porkibocsátásban megfigyelhető az állattartó telepek növekvő súlya.

Többnyire megkülönböztetik a légúti megbetegedések kockázata szempontjából a legnagyobb környezeti fenyegetést jelentő finom porrészecskéket, amelyekre külön jelölést is alkalmaznak: ezek a PM10 és a PM2,5 (10, illetve 2,5 mikrométernél kisebb átmérőjű szemcseméret).

Az istállók levegőjében lévő részecskék lehetnek szervesanyagok (pl. talajszemcsék), növényi és állati szerves részecskék, beleértve az elpusztult és élő mikroorganizmusokat (vírusok, baktériumok, gombák), és ezen organizmusok által kiválasztott anyagokat (pl. endotoxinok), amelyeket összefoglalóan általában bioaeroszoloknak neveznek. Az istállók környezetében a porkibocsátással együtt jár a negatív szaghatás terjedése.

Az épületen belüli por koncentrációja nagyban függ az állatok aktivitásától. Azok az elhelyezési technikák, amelyek kisebb mozgásszabadságot biztosítanak az állatoknak (pl. ketreces elhelyezés), kevesebb port bocsátanak ki, mint azok, amelyeknél nagyobb mozgásszabadságot biztosítanak (pl. mélyalmos elhelyezés). Az állatok aktivitási időszakában (pl. etetés, gondozók által végzett ellenőrzések ideje alatt) magasabb porkoncentráció mérhető, mint éjszaka és a pihenő időszakokban.

A porkibocsátást az alom típusa és minősége nagyban befolyásolja. Több részecskét bocsátanak ki a finomszerkezetű anyagok (pl. vágott szalma), mint a durva anyagok (pl. vágatlan szalma, faforgács). A túl durva alom viszont növeli a talpfekély előfordulását. Általánosan igaz, hogy kevesebb por fordul elő a nem almos tartás esetén, mint az almos állattartásnál. Az almos állattartásnál biztosítani kell az alom minden körülmények közötti penész- és gombamentes, tiszta és száraz állapotban maradását. A levegő portartalma a talajközeli légmozgás csökkentésével is mérsékelhető. Légtisztító berendezés beépítése szintén befolyásolhatja a porkibocsátást.

A levegőtisztaság-védelemmel kapcsolatos belső utasítások

A telepre vonatkozóan levegőtisztaság-védelemmel kapcsolatos belső utasítás nincs, intézkedési tervvel nem rendelkezik, annak kidolgozása, alkalmazása nem szükséges. A meglévő technológia működtetésének előfeltétele a szigorú technológiai előírások betartása, amivel biztosítható, hogy a szagmisszió és az egyéb légszennyezőanyag kibocsátások az elérhető legjobb technika elvárásainak megfelelően alakuljanak.

7.2. Zaj és rezgés

7.2.1. A tevékenység zaj- és rezgésvédelmi hatásai

A telephelyen üzemelő zajforrásokra a környezetvédelmi hatóság zajkibocsátási határértéket nem állapított meg.

A baromfitelep környezetében és a működésével érintett területen csak nagy távolságban található zajtól védendő építmények.

7.3. Víz- és talajvédelem

Talajba és vízbe történő kibocsátás

Az állattartásból és trágyatárolásból származó felszíni, felszín alatti talaj-, talajvízszennyezés leggyakoribb okát általában a nem megfelelően kialakított létesítmények vagy üzemeltetési hibák jelentik. Emiatt előfordulásukat az üzemeltetési hibákhoz, nem pedig a normál üzemi működéshez kapcsolódónak kell tekinteni. A megfelelően kialakított létesítmények, a rendszeres monitoring és a körültekintő üzemeltetés megelőzheti a létesítményekből való szivárgást és elfolyást.

Az intenzív állattartás során keletkező szennyvíz minősége legfőképp a takarmányozási gyakorlattól, az állati trágyától, az alomtól és egyéb kiegészítő adalékanyagoktól, például gyógyszerektől, fertőtlenítőszerektől függ.

A szennyvíz leggyakrabban a trágya tárolásából, az állatok itatására használt csurgalékvízből, az épületek tisztítása és fertőtlenítése során elfolyó vízből, illetve légtisztító berendezések nedves leválasztójából származó vízből keletkezik.

Ezen kívül szennyvíz keletkezhet szennyezetlen csapadékvízből is, ami pl. a tetőkről bejuthat az üzemi szennyvíz elvezető rendszerbe, a trágyatárolókba.

Ezekből a forrásokból származó szennyvizek nitrogént, foszfort tartalmaznak, de emellett magas BOI (biokémiai oxigénigény)- szint is előfordulhat, különösen a trágyagyűjtő területekről és istállókból elfolyó vizek esetében.

A szennyezőforrások közül kiemelkedik a nem megfelelően végrehajtott szerves trágyázás. A talaj befogadó kapacitásán, a növények igényén felül kijuttatott trágya a felelős számos szennyezőanyag (pl. nitrogén, foszfor, nehézfémek) talajba és vízbe kerüléséért.

Ezek közül a legnagyobb figyelmet a nitrogén- és foszforkibocsátás kapja, de a trágyában egyéb szennyezők, például fémek (nehézfémek, pl. réz, cink),

patogén mikroorganizmusok, valamint gyógyszermaradványok is előfordulhatnak, amelyek káros hatásait hosszútávon fejtik ki.

A legnagyobb problémát a vizek nitrát, foszfát, patogén (belső részben található kólibaktériumok és szalmonella) szennyezése, és a nehézfémek (pl. réz, cink, kadmium) jelenléte okozza.

A vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelvének (röviden: EU Víz Keretirányelv) célja, hogy egységes célokat és eszközöket biztosítson a víztestek védelmére. Az irányelv a vízgazdálkodásban bevezette a természetes földrajzi és hidrológiai egységek alapján kialakított vízgyűjtőgazdálkodást. Ennek keretében a tagállamok megfelelő intézkedésekkel, pl. a helyes mezőgazdasági gyakorlat kódexének alkalmazásával akadályozzák meg a mezőgazdasági diffúz szennyezések kialakulását.

Földtani közeg védelme

Földtani közeg szennyezők nem megfelelő gazdálkodás esetén.

Nitrogén

A trágyakihelyezés nitrogénkibocsátása – az időjárástól és a talaj tulajdonságaitól függően – a trágya ammónianitrogén-tartalmának 20-100%-a is lehet. A kiszórást követő néhány órában az ammóniakibocsátás mértéke általában viszonylag nagy szokott lenni, ami később mérséklődik.

Az ammóniakibocsátás a nem kívánt légszennyezésen túl csökkenti a trágya növények számára tápanyagként hasznosítható nitrogéntartalmát is.

Nitrát

A nitrát irányelv (a Tanács 91/676/EGK irányelve a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről) teljesítése érdekében a tagállamoknak kötelezően ki kellett jelölniük a nitrát szennyezésre érzékeny területeiket. A szabályozás célja azon helyes mezőgazdasági gyakorlat alkalmazása a megfelelő talajművelésre, a szerves és a szervesetlen trágya használatára ható eszközökkel, amelyek képesek megakadályozni a felszíni és felszín alatti vizekben a jogszabályban előírtnál magasabb nitrátkoncentráció kialakulását. Ezzel összefüggésben pl. a trágyával kijuttatott N maximális szintje 170 kg N/ha/év-re korlátozott.

Foszfor és kálium

A foszfor (P) az élethez szükséges esszenciális makroelemként van jelen a mezőgazdaságban. A természetes (nem mezőgazdasági) rendszerekben, ökoszisztémákban a foszfor újrahasznosítása rendszeren belül, a növényzet, a maradványanyagok és a talaj körforgási ciklusaiban megvalósul. A foszfort a mezőgazdasági, mesterséges rendszerekből azonban a betakarítással, az állati termékekkel eltávolítják, emiatt a rendszer termelőképességét csak mesterséges foszforpótlással lehetséges fenntartani. A foszfor rendszerint a talajban raktározódik, de a túlzott trágyahasználat (pl. hígtrágyázás) és a talajerózió (pl. lejtős területek) növeli a kimosódást, ezáltal a felszíni és a felszín alatti vizek szennyeződését. A felszíni vizek foszfortartalma kritikus kérdés, mert a kimosódással megnövekvő foszforkoncentráció indítja be az eutrofizációt. Ugyanis az élővizekbe az algák és a vízinövények elszaporodásához szükséges többi tápanyag jóval könnyebben eljut, a növényi produkció beindulásának korlátja éppen a foszfor koncentrációja.

A kálium szintén eltűnhet kioldódással és felszínről való lemosódással. Ez a trágyázás minőségének csökkenését jelenti, de nem veszélyezteti a környezetet.

A telephely talaj-és talajvíz minőségére gyakorolt hatásai

Az előző fejezetben a potenciális jellemző szennyezések ismertetése a szennyezés elkerülésére is megoldásokat tár fel.

A telephelyen alkalmazott technológiai során kiemelt figyelmet fordítanak a környezeti elemek védelmére. A telephelyi technológia zárt, az istállók, az utak betonozottak.

A keletkező szennyvízmennyiségek gyűjtése zártan történik. A szennyvízgyűjtők szigeteléssel ellátottak. A keletkező szennyvízmennyiségek engedélyezett módon történő elhelyezéséről gondoskodnak, a mellékletben a szennyvíz elszállításról szóló szerződés csatolásra került.

A telephelyen kiemelt figyelmet fordítanak a takarmány optimális megválasztására, annak fehérje tartalmát életkortól függően optimalizálják, így a trágya nitrogén és foszfor tartalmát is csökkentik.

A telephelyen 2022 évben 532 tonna trágya keletkezett, melynek szerződés szerinti átvevője Soponyai Norbert 9461 Lövő Vasúti sor 4 Reg: 1023790050.i

A telephely üzemeltetése során kiemelt figyelmet fordítanak a keletkező trágyamennyiségek mielőbbi elszállítására. A szállítás ponyvázott járművel valósul meg. A trágyázás során figyelembe veszik lehetőség szerint az időjárási viszonyokat.

Előzmények, mérési adatok, szennyezés értékelése

A területen 3 db monitoring kútból álló monitoring rendszer üzemelt, azonban az előző üzemeltető által végzett mintavételek hiányosak, így talajvíz mintavételekből a pulykatelep talajvízre gyakorolt hatásának változására messzemenő következtetések jelenleg nem vonhatóak le. 2023 évtől 2 db új háttér monitoring kút üzemeltetése tervezett. A jellemző tendenciák értékeléséhez szükséges a rendszeres mintavételezés megvalósítása.

A talajvíz áramlási iránya a 2023 évi geodéziai felmérés eredménye alapján dél-nyugati.

A 3-as, 4-es, 5-ös számú monitoring kutak vízminőségi eredményei a háttérszennyezés értékeit jellemzik.

A telephely hatása főképp a 2-es számú monitoring kúttal, illetve az 1 számú kúttal jellemezhető.

A monitoring kutak részletes helyszínrajza a mellékletekben csatolásra kerültek.

Monitoring kutak vizsgálati eredményei:

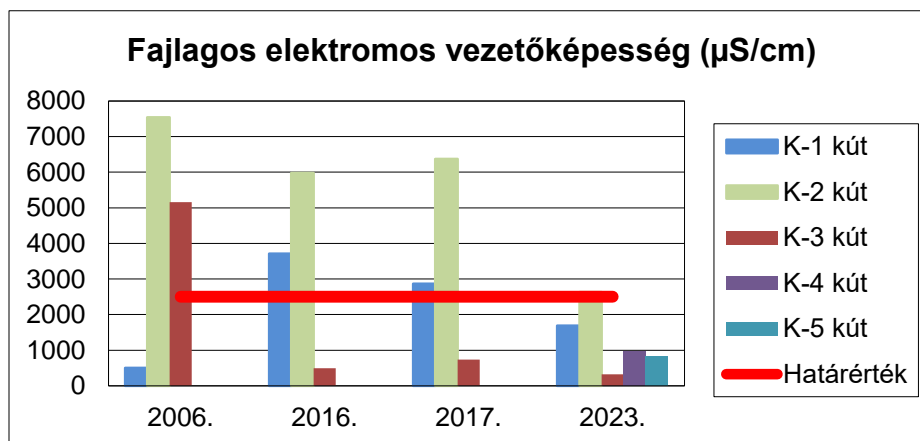
2006	K-1 kút	K-2 kút	K-3 kút
Fajlagos el. vezetőképesség	505	7540	5160
Ammónium	0,05	2,5	0,04
Nitrát	31	67	88

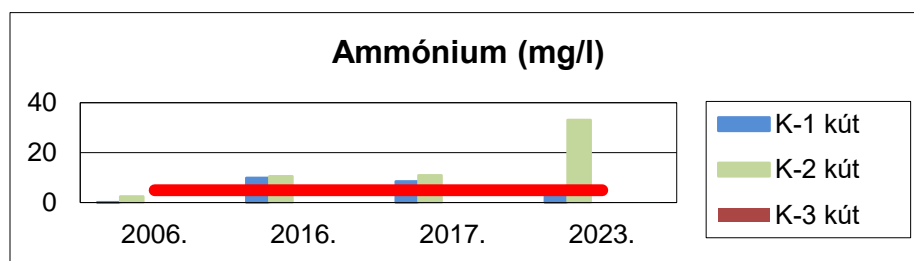
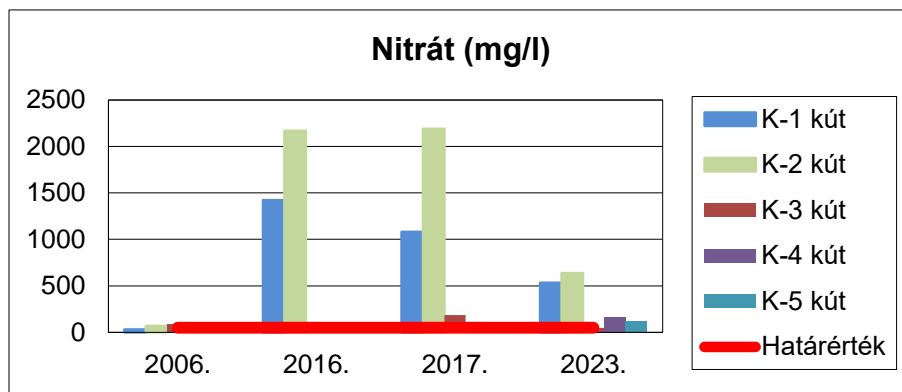
2016 év	K-1 kút	K-2 kút	K-3 kút
Fajlagos el. vezetőképesség	3710	5980	491
Ammónium	9,9	10,6	<0,02
Nitrát	1420	2170	66

2017 év	K-1 kút	K-2 kút	K-3 kút
Fajlagos el. vezetőképesség	2870	6370	739
Ammónium	8,5	10,9	<0,02
Nitrát	1080	2190	184

2023 év	K-1 kút	K-2 kút	K-3 kút	K-4 kút	K-5 kút
Fajlagos el. vezetőképesség	1692	2630	323	966	840
Ammónium	4,4	33	0,16	<0,05	0,06
Nitrát	532	638	48	164	119

Vizsgálati eredmények grafikonos ábrázolása

Monitoring eredmények tendenciája, következtetések:

- Kiugró értékek főképp fajlagos vezetőképességben jelentkeztek éveken keresztül főképp a 2. és 3 számú kútban. Az értékek azonban 2023 évre már tendenciálisan csökkentek. A nitrát értékek szintén csökkenést mutatnak.

- 2006. - 2023.-as időszakban a szennyezés jelentősen csökkent, a 2-es számú kútban 35%-ára, a 3-asban 6%-ára

- A 2 számú kútban kiugró ammónia érték oka nem ismert. Tekintettel arra, hogy a telephelyen a tevékenységet a jelenlegi üzemeltető 2022 májusában kezdte meg, nem feltételezhető, hogy a Kft. tevékenységéből adódó szennyezés jelentkezett volna a talajvízben. Az előző évek ammónia koncentrációjának alakulása sajnos nem ismert, nem áll rendelkezésre 2022 - 2018 évekre vonatkozóan mintavételi adat.

Potenciális szennyező-források az alábbiak:

- istálló épületek
- szennyvízgyűjtő aknák
- beton felületek
- tiszta csapadékvizek szennyeződése.

Régebb jelentkező szennyező források:

- beton felületen történt műtrágya tárolása

A szennyezés csökkenésének okai

A 2000 –es évek elején a lejtéssel rendelkező beton útfelületeken történt műtrágya tárolás. A jelenleg rendelkezésre álló adatok szerint a talajvíz – szennyezés nagy valószínűséggel a műtrágya tárolásból, annak csurgalék vizének talajba szivárgásából valószínűsíthető. A jelenlegi üzemeltető műtrágyát tárolni nem kíván a telephelyen. A vezetőképesség csökkenése a szennyező-forrás megszűnéséből adódhat, a földtani közeg és a talajvíz állapota szempontjából mindenképp pozitív változást jelent.

Ammónium, megnövekedésének okai

Az ammónium koncentráció hirtelen (vagy lehetséges, hogy a nem mért időszakban is már megnövekedett) értékének oka nem ismert. A telephelyen potenciális fő szennyező-forrást jelentő szennyvízgyűjtő aknák vízzáróvá tétele azonban megvalósult. A technológiai szennyvíz elvezetésére KG PVC csövek épültek ki. Javasolható a tendenciák vizsgálata, az ammónium érték nyomon követése.

Amennyiben az ammónia értékek az elkövetkezendő mintavételezések során növekvő tendenciát mutatnak, javasolható a már vízzáróság szempontjából ugyan fóliaszigeteléssel ellátott akna ismételt vízzárósági vizsgálata, tekintettel arra, hogy a magas ammónia értéket mutató K2 es kút a szennyvízgyűjtő akna szomszédságában található.

A pulykaistálló szigeteltek, betonozott aljzattal rendelkeznek, a műszaki állapotuk megfelelő.

További intézkedési javaslatok:

- Üzemi fegyelem kiemelt betartása a kitrágyázás során. A trágyázást javasolt csapadékmentes időben végezni. A trágya kihordását követően haladéktalanul biztosítani kell a beton felületek seprűtisztára takarítását, hogy a felületekről trágyázásból adódóan a talaj, illetve talajvizek ne szennyeződhessenek.
- a telephelyen a 3 db monitoring kúton felül még 2 db monitoring kút üzemeltetése.
- Évenkénti monitoring mintavétel a további tendenciák nyomon követésére, és szükség esetén beavatkozás

7.3.1. Talaj és talajvíz-védelmi hatásterület

A talaj igénybevétel hatásterülete megegyezik a telephely területével. A talajra és talajvízre a zárt pulykanevelés közvetlen hatást nem gyakorol, jelenleg alkalmazott tartástechnológiával.

7.4. Hulladék

7.4.1. A hulladékképződéssel járó technológiák és tevékenységek

A telepen pulyka utónevelést folytatnak, amely tevékenység részletes jellemzőit és anyagfelhasználásait már ismertettük. Egyéb, kiszolgáló tevékenységet, így karbantartást, javítást, stb. a telephelyen nem végeznek.

7.4.2. A telephelyen keletkező hulladékok

A telephelyen folytatott tevékenység során minimális mértékben keletkezik veszélyes hulladék.

Keletkező nem veszélyes hulladékok:

Hulladék megnevezése	EWC kódja
Egyéb települési szilárd hulladék	200301
Folyékony kommunális hulladék	200304

7.4.3. A keletkező hulladékok gyűjtési módjának és kezelésének ismertetése

A szilárd kommunális hulladékokat hulladékgyűjtő edénybe gyűjtik (1 x 110 L + 1 x 240 L kuka), az edényzet szilárd burkolatú úton megközelíthető. A gyűjtött hulladékok közszolgáltatás keretében kerülnek elszállításra.

A kommunális valamint a technológiai szennyvizeket zárt tárolókban gyűjtik, amelynek ürítéséről és elhelyezéséről a települési közszolgáltató gondoskodik.

A hulladékok keletkezését a telephelyen a hatályos jogszabályoknak megfelelően nyilvántartják, a szállítójegyeket megőrzik.

A telepen a jelenlegi technológiával a keletkező hulladékok jelentős mennyiségben tovább már nem csökkenthetők.

Az állati tetemek (állategészségügyi melléktermék) keletkező mennyisége a technológiában meghatározott és elfogadott érték alatt van.

7.4.4. A keletkező veszélyes hulladékok gyűjtési módjának és kezelésének ismertetése

A veszélyes hulladékok ideiglenes tárolása munkahelyi gyűjtőhelyen, betonozott, feliratozott, erre a célra kijelölt zárt téren történik.

Az állattartás során főképp gyógyszeres göngyöleg keletkezik. A keletkező veszélyes hulladékok mennyisége minimális. A veszélyes hulladékok elszállítása fél éven belül megvalósul.

7.5. Az élővilágra vonatkozó környezetterhelés és igénybevétel bemutatása

A területhasználat az előző felülvizsgálathoz képest nem változott. Az érintett területen több mint 20 éve állattartás folyik, az antropogén hatásokkal terhelt a terület. A telephelyet külső környezete sem változott, szántóterületek veszik körül. A természeti értékek vonatkozásában előzőekben tett megállapítások jelenleg is érvényesek, a telephelyen végzett tevékenység védett természeti értékekre nincs hatással.

8. A telephelyen folytatott tevékenység és az elérhető legjobb technika viszonya

Jó mezőgazdasági gyakorlat

A jó mezőgazdasági gyakorlat a BAT egyik sarkalatos pontja, melynek alkalmazásával a nagylétszámú állattartás környezeti teljesítménye folyamatosan fejleszhető. A vizsgált baromfitelepet a Jó mezőgazdasági gyakorlat szerint külterületen létesítették, így a tevékenység nem zavarja Hegyhátszentpéter lakóit. Az állatok számára igyekeznek megteremteni az optimális környezetet. Az istállókat és a technológiai berendezéseket turnusonként takarítják, fertőtlenítik. A gépjárműforgalmat (logisztika), anyag és energiafelhasználást igyekeznek optimalizálni, elektronikusan tartják nyilván a technológiába bemenő anyagokat, valamint az onnan kikerülő terméket, mellékterméket és hulladékot.

Istálló kialakítás (nevelési rendszerek)

A telephelyen az istállók jól szigetelnek, légcseréjük megfelelő (amely elérhető természetes szellőzés vagy kényszerszellőztetés alkalmazásával is), teljes padlózatuk almozott, és az itatórendszer nem nedvesíti az almot. A felületek felett a légsebesség alacsony. Környezetvédelmi szempontból egy ilyen kialakítású istállóban nevelt állatállomány ammónia kibocsátása 0,08 kg NH₃/db baromfi, ami megfelel az elérhető legjobb technikának.

Víz és energia felhasználás

A BAT szerint a technológiai vízfelhasználást a minimálisra kell csökkenteni úgy, hogy az állatok ivóvízigényét maximálisan ki kell elégíteni. Miután a baromfitelep hízlalási technológiájában lényegében csak itatási célból használnak fel vizet, a vízfelhasználás tovább nem csökkenthető. Az esetleges vízfolyások kiküszöbölése céljából a telepen a vízfelhasználást, a vízvezetékeket és az itató berendezéseket rendszeresen ellenőrzik, szükség esetén pedig azonnal kijavítják a hibát.

Az energiafelhasználást a BAT-nak megfelelően, szakaszosan üzemeltethető ventilátorok beépítésével, energiatakarékos izzók alkalmazásával és klímaszabályozással minimalizálták.

Trágyakezelés

A telephelyen a szerves trágyát nem tárolják a kitermelést követően saját használatú és szerződés szerint biztosított földterületeken azonnal mezőgazdasági hasznosításra kerül. A trágya tilalmi időszakban történő elhelyezéséről a mezőgazdasági vállalkozó gondoskodik.

Hulladékkezelés

A hulladékkezelés, ezen belül a keletkező hulladék megfelel a jogszabályi követelményeknek.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a telephelyen pulykanevelés annak ellenére, hogy az állatlétszám nem éri el az egységes környezethasználati engedély köteles létszámot, kielégíti az elvárható elérhető legjobb technika követelményszintjét.

9. Rendkívüli események

A telephelyen a Kft. eddigi üzemeltetése során nem történt olyan esemény, üzemzavar, amely a területen bármilyen környezetszennyezést eredményezett volna.

A telephelyen az alábbi havária események előfordulásával kell számolnunk:

- A rendkívüli események közé sorolható a nagy mennyiségű elhullás, fertőzés, mérgezés, vagy kedvezőtlen körülmények (pl.: hőséguta).
- A veszélyes anyagok tárolási problémái esetén folyékony vegyi anyagok juthatnak a légkörbe és a talajba. Ezek mennyisége kevés, tárolásuk, használatuk, belső mozgatásuk, és szállításuk szabályozott.
- Esetenként előfordulhat a szállító jármű meghibásodása, és a már meghibásodott beszállított jármű a telephelyen, illetőleg a telephelyen kívül (olaj elfolyás stb.).

A rendkívüli eseményekre a Kft. kellőképp, az alábbiak szerint felkészült:

- Nagyobb elhullás esetén a hullák elszállításáról a szerződés szerint a Csali Hungária Kft. gondoskodik.
- A telephelyen veszélyes anyagok tárolása nem történik. A minimális mennyiségben keletkező veszélyes hulladékok tárolása zárt edényzetben, munkahelyi gyűjtőhelyen megvalósul.
- Olaj elfolyás esetére kárelhárítási anyagok rendelkezésre állnak, a szennyezés lokalizálásáról, az illetékes hatóságok értesítéséről a Kft. gondoskodik.
- A Kft. a tevékenységére vonatkozóan ez idáig üzemi kárelhárítási terv nem készül, s ennek készítését a jelenlegi állatlétszámból adóan jogszabály nem teszi kötelezővé. A jelenlegi általános munkavédelmi és tűzvédelmi utasítások vannak érvényben.
- A telephelyen nincs olyan gép, berendezés, anyagtárolás, melynek bármilyen sérülése, vagy meghibásodása lényeges környezeti hatást vonna maga után.
- Amennyiben a telepen komolyabb tűz üt ki, ennek hatása elsősorban légszennyezés vonatkozásában jelentősnek minősíthető, és a közeli lakóterületeken is észlelhető lehet. A hatás azonban mindenképpen időleges, maradandó környezetkárosítást még ebben az esetben sem okoz.

10. A tevékenység felhagyása után teendő intézkedések

A vállalkozó a telephelyén végzett tevékenysége felhagyását nem tervezi. Egy esetleges felhagyás azonban egyéb okok miatt is bekövetkezhet, ezért szükséges megvizsgálni, hogy milyen intézkedések válhatnak szükségessé ebben az esetben.

Amennyiben a vállalkozó a vizsgált telephelyen végzett tevékenységét megszünteti, úgy annak tényét az illetékes Környezetvédelmi Hatóság felé jelentenie kell.

A tevékenység felhagyásával az állattartó telep levegőterhelése és zajterhelése megszűnik, ezzel kapcsolatban a felhagyás folyamatában nincs szükség speciális intézkedésre.

A telephelyen maradt összes hulladékot (ideértve a keletkező kommunális szennyvizet is) a felhagyás folyamán el kell szállítani a hulladék jellegének megfelelően ártalmatlanításra, illetve hasznosításra.

A telephelyen lévő alapanyagok, melléktermékek és állatállomány sorsát a vállalatnak rendeznie kell, gondoskodni kell azok felhasználásáról, elszállításáról, értékesítéséről.

Amennyiben az istállóépületek lebontásra kerülnek, az építési törmeléket inert hulladékként kell kezelni.

11. Összefoglaló értékelés, javaslatok

11.1. A környezetre gyakorolt hatás értékelése

A Heródes majorban hosszú idő óta folytatnak mezőgazdasági tevékenységet.

A telephelyen a Kft. tevékenységét 2022 évben kezdte meg. A telephelyen egyidejű kapacitása 30.000 férőhely utónevelt pulyka.

A telephelyen alkalmazott technológia mind állattartási, mind környezetvédelmi szempontból megfelel a legkorszerűbb követelményeknek. Az állatok tartása zárt, szellőztetett, temperált térben, teljesen automatizált rendszerben történik. A tevékenység környezeti kockázata alacsony.

A levegőterhelés vizsgálata alapján megállapítható, hogy a szükséges légcserre biztosításakor bűzhatás jelentkezik a szükséges légcserét biztosítja). A telephelytől a lakott területek kellő távolságban helyezkednek el, így, valamint az alkalmazott korszerű technológia okán, zavaró bűzhatással nem kell számolni.

Zajterhelés szempontjából a tevékenységnek nincs jelentős hatása. Az elszívó ventilátorok az elszívó ventilátorok okozta zajhatás az épületek árnyékoló hatása, valamint a 400 m távolság miatt a védett épületeknél nem okoznak zajterhelést.

A csapadékvizek szennyeződésétől a telephelyen a zárt technológiából adódóan nem kell tartani. A zárt technológiából adódóan az árokrendszerbe, illetve a telep zöld felületeire szennyezett csapadékvíz nem kerülhet.

A talaj és a felszín alatti vizek

Az esetleges szennyezések feltárása érdekében a telephelyen 2023 év óta 5 monitoring kútból álló monitoring rendszer üzemel. A rendszeres mintavételek elkezdődtek. A rendelkezésre álló néhány monitoring vizsgálati eredmény alapján megállapítható, hogy a vezetőképesség nagy mértékű csökkenést mutat. A talajvízben megjelenő szennyezés oka a betonozott felületeken régmúltban tárolt műtrágya lehet. A tevékenység hatásainak vizsgálatára évenkénti mintavételekre, tendenciák elemzésére lesz szükség. A Kft., 2022 évtől végzi ezen a

telephelyen az állattartó tevékenységét. Kiemelt figyelmet fordít az üzemi fegyelemre, a trágyázást, az istállók takarítását kizárólag betonozott felületeken végzi, s gondoskodik a trágyamennyiségek haladéktalan elszállíttatásáról. Pozitív hatás, hogy a broilerek esetén 5-6 trágyázási időszak van egy évben, a jelenlegi pulykanevelés esetén viszont kizárólag 2-3 , így a trágyázásból eredő „kockázati tényezők” így minimálisra csökkentek.

A szennyezés feltárását követően műszaki intézkedések történtek a talaj illetve talajvíz védelme érdekében. A szennyvízgyűjtők vízzáróságáról gondoskodtak. A területen műtrágyatárolás a továbbiakban nem történt.

A Kft. kiemelt figyelmet fordít, arra, hogy trágyázás során a trágya haladéktalanul pótkocsira, majd szántóföldre kerüljön. A betonozott felületek tisztántartásáról gondoskodnak.

Annak ellenére, hogy a technológia zárt, szükséges a rendszeres monitoring mintavétel a szennyezés tendenciájának meghatározásához.

A hulladékgazdálkodás terén a tevékenység lehatárolt, a vállalkozó a jogszabályi előírásoknak eleget tesz

Az élővilágra vonatkozó igénybevétel és hatások semlegesek, hatásuk a telephelyen belüli, ill. az emberre kifejtett hatásokkal megegyezők.

11.2. Javaslatok

- A telephelyen lévő figyelőkutakból évente egy alkalommal vízszintrögzítés mellett vízminőség-vizsgálat elvégzése. Javasolt vizsgálandó komponensek: pH, vezetőképesség, ammónium, nitrit, nitrát. Az eredmények pontos elemzése, tendenciák meghatározása évenként szükséges.
- A trágyázás során üzemi fegyelmet mindenkor be kell tartani. A trágyázáskor leszóródott trágya beton felületekről történő haladéktalan felsöprése.
- a folyékony kommunális hulladékgyűjtő ürítését a szerződés szerinti szolgáltatóval rendszeresen el kell végeztetni. A szállítást úgy kell megvalósítani, hogy a turnusokat követően a szennyvízgyűjtőkben minimális szennyvízmennyiségek maradjanak.
- a takarmány, silókba történő beszállítása és mozgatás során fokozott figyelmet kell fordítani a kiporzás minimalizálására.
- a rendkívüli havária események bekövetkezése esetén a szükséges kárenyhítő és elhárító intézkedéseket haladéktalanul meg kell tenni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes hatóságokat.
- Az ammónium koncentráció hirtelen (vagy lehetséges, hogy a nem mért időszakban is már megnövekedett) értékének oka nem ismert. A telephelyen potenciális fő szennyezőforrást jelentő szennyvízgyűjtő aknák vízzáróvá tétele azonban megvalósult. A technológiai szennyvíz elvezetésére KG PVC csövek épültek ki. Javasolható a tendenciák vizsgálata, az ammónium érték nyomon követése.
- **Amennyiben az ammónia értékek az elkövetkezendő mintavételezések során növekvő tendenciát mutatnak,** javasolható a már vízzáróság szempontjából ugyan fóliaszigeteléssel ellátott akna ismételt vízzárósági vizsgálata, tekintettel arra, hogy a magas ammónia értéket mutató K2 es kút a szennyvízgyűjtő akna szomszédságában található.

Szombathely, 2023. március 31.

Mellékletek Jegyzéke

Szakértői Jogosultság

Térképi mellékletek, monitoring kutak elhelyezkedése

Térképi mellékletek Csapadékvíz

Térképi mellékletek ivóvíz

Monitoring kutak vizsgálati jegyzőkönyvei

Megállapodás szennyvíz elszállításra

Megállapodás trágya elszállításra, elhelyezésre